

STORLAGRET på Viberga

- ENKEL BYGGNAD ● LÅG HYRA
- ENKEL VARUHANTERING
- SOM BYGGER PÅ SJÄLVBETJÄNING

Men ni får varorna till låga
priser

- FRI PARKERING

 HUSHÅLLENS FÖRENING
TEL. 0122 - 131 30

FINSPÅNGS BIBLIOTEK

Huvudbiblioteket: Kalkugnsvägen 11, tel. vx 132 40

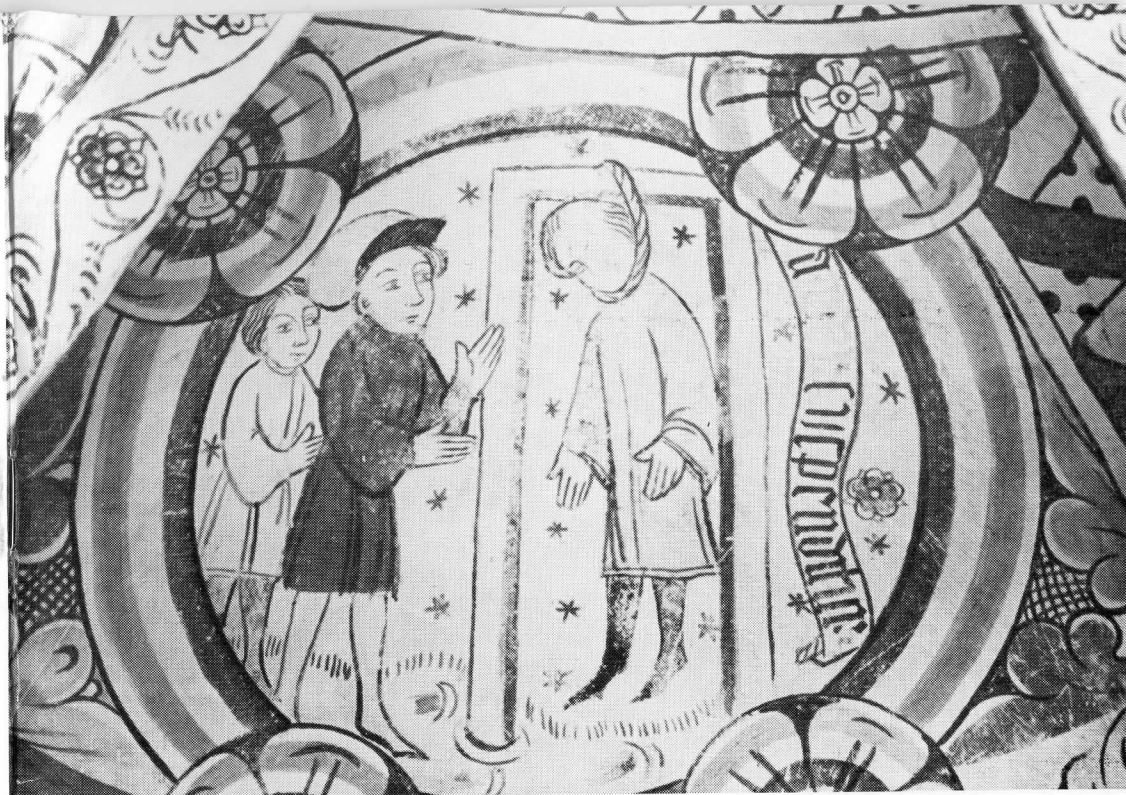
Öppettider: Vard. 10—20, lörd. 10—14

Juni—aug. vard. 10—19, lörd. stängt.

Utlåning, artotek, barn- och ungdomsverksamhet, utställningar,
föreläsningar och musikprogram

Filialer på bl.a. Fritidsgården, Svälthagen
och i Hällestad, Igelfors, Lotorp och Rejmyre.

Ring huvudbiblioteket för närmare upplysningar! — Välkomna!

I Risingebygd

RISINGE HEMBYGDSFÖRENINGENS ÅRSSKRIFT 1981

RISINGE HEMBYGDSFÖRENINGSS ÅRSSKRIFT

Årgång 7 - 1981

RISINGE HEMBYGDSFÖRENING

Styrelse 1981:		Telefon
Ordförande:	Carl Thelander	290 69
Vice ordförande:	Åke Yderfors	210 19
Sekreterare:	Rita Persson	128 39
Kassör:	Bo Lönnberg	133 13
Intendent:	Evald Eklöv	107 69
Stugvärd:	Gunvor Gardell	292 90
Arkivarie:	Gudrun Kolsberg	177 29
Bildarkivarie:	Stig Karlsson	117 19
Studieledare:	Ingrid Ekholm	135 46
Hemslöjdsintendent:	Siv Karlsson	135 62
Biträdande intendent:	Anders Andersson	890 22
Repr. Auroraringen:	Arne Engberg	127 49

Årsskriftens redaktionsgrupp:
Gudrun Kolsberg
Bo Lönnberg

Medlemsavgiften 1981 är 30 kronor.

Risinge Hembygdsgård kan besökas på följande tider:
Från den 1/6 till den 31/8 lördagar och söndagar mellan kl. 13.00—18.00 samt under juli månad dagligen. — På övriga tider efter kontakt med stugvärderna Gunvor Gardell, tel. 292 90.

Omslagsbilden:

— Ur Esters bok — Haman som dömts till döden. Valvmålning från tidiga hälften av 1400-talet i Risinge gamla kyrka.

Foto: Christer Dominder.

FÖRORD

Redaktionskommittén presenterar härmed sjunde årgången av föreningens årsskrift. Ambitionen att vår årsskrift skall vara fix och färdig till jul har vi tyvärr ej heller i år kunnat leva upp till. Beklagligt men mänskligt!

Årets skrift bygger i hög grad på våra lokala amatörforskares insatser. Det finns glädjande nog ett stort intresse för bygdens lokal- och personhistoria bland Finspångsborna. Här finns cirklar, som sysslar med forskning om Lotorps bruk, om järnhanteringen, om torpen samt idoga amatörer som vidgat sin forskning till att omfatta personer och händelser även utanför den egna släkten.

Några av dessa intresserade har lämnat bidrag till årets skrift. Vi bugar och tackar!

I år återkommer vi också med uppslaget "Bilder från Finspång förr och nu", där vi med bildens hjälp vill visa hur vår kära hemort förändrats under årens lopp — om till det bättre vill vi låta vara osagt.

Vi överantvadar nu vördsamt denna skrift i våra medlemmars och läsareshänder i förhoppning om deras milda overseende med och ev. glädjande intresse för 1981 års årgång.

Till sist tackar vi våra välvilliga annonsörer och önskar alla
Ett givande HEMBYGDSÅR 1982!

Snickare Holmberg från Sjönäs — ett levnadsöde

”1838 april, född den 28:e döpt den 29:e Johan Petter från Sjönäs, Ramstorps egor. Fader: snickaren Johan Holmberg moder: Anna Stina Nilsdotter”. Sålunda börjar enl. Risinge församlings födelse- och dopboksuppgifter ett levnadsöde som skulle bli mer omfattande och dramatiskt än de flestas och vars jordevandring är av intresse för alla som vill veta mer om sin hembygds historia.

För att ta det hela från början var det så att inom det område av sjön Bönnerns norra strand som än i dag kallas för ”Bråten” uppbyggdes den första lägenheten år 1821 för hyttdrängen vid Finspång, Peter Sjögren f. 1786. Han hade samma år gift sig med Anna Stina Nilsdotter f. 1801, och blev därmed måg hos Niclas Olofsson på Ramstorp 3/16, på vars mark den nya lägenheten uppfördes och som fick namnet Nybygget Sjönäs.

Det äktenskapet varade i 15 år. Hustrun Anna Stina blev änka i mars 1836. Hon gifte året efter om sig med snickaren Johan Holmberg, f. 1814 i Norrköping. Han hade inflyttat därifrån som dräng i Ringtorp 1833 för att 3 år senare bli dräng i Eliantorp, varifrån han kom till Sjönäs.

Som en kuriositet kan nämnas att i Anna Stinas första äktenskap fick hon en make som var 15 år äldre, medan i det senare hon själv var 13 år äldre.

Genom hennes senare äktenskap blev hon sålunda känd i trakten som ”Mor Holmberg i Bråten”. Hennes nye make försörjde familjen genom sitt yrke som möbelsnickare.

Så föddes den inledningsvis nämnde sonen Johan Petter. 4 år senare fick denne en bror, som dock icke nådde vuxen ålder.

Nästa steg i händelsernas utveckling sker i november 1859, då hemmavarande sonen Johan Petter Holmberg inträder i ”det äkta ståndet” genom att gifta sig med pigan Maja Lotta Olofsdotter f. 1835, som tjänade piga i Hedsmedstorp, men var född i Össby. Fadern var hemmansägare Olof Larsson.

I mars 1860 föds sonen Nils August och 5 år senare dottern Anna Matilda.

Familjen bor kvar i Sjönäs tillsammans med Johan Petters föräldrar till år 1867, då stugan blir för trång och sonfamiljen Johan Petter Holmberg flyttar snett över sjön Bönnern till lägenheten Stenhagen under Falla i Hällestad s:n.

Där skulle det dock bli en synnerligen tragisk tid för Johan Petter. Dagen efter det att hans hustru Maja Lotta skänkt livet åt ett tredje barn, avlider hon den 20.5. 1868, 33 år gammal. Han blir således änklings med ett nyfött barn jämte de 2 tidigare, nu 8 och 3 år gamla. Därmed var det inte slut på prövningarnas tid för Johan Petter. I januari 1869 avlider det sistfödda barnet, en son som fått dopnamnet Carl Emil, 8 månader gammal och 4 månader senare avlider sonen Nils August 9 år.

Efter dessa synnerligen tragiska händelser grips nu Holmberg av den alltmer tilltagande ”Amerika-Febern” och kanske för att glömma — kanske för att börja ett nytt liv — därom veta vi intet — emigrerar han till det stora landet i väster på sommaren 1869. Hans nu enda kvarlevande barn, dottern Anna Matilda, tar Johan Petters föräldrar till sig i Sjönäs som fosterbarn.

Holmbergs vistelse i Amerika varade i 11 år och torde tyvärr kunna betraktas — med kännedom om de tragiska åren i Stenhagen — som ”ur askan i elden”, varom mer längre fram.

Under Johan Petters tid i Amerika hade hans föräldrar flyttat från Sjönäs och byggt sig ett nytt hus på Hedsmedstorps ägor, som fick namnet Sjölund. Det blev färdigt för inflyttning 1878. Där intill fanns en tidigare byggd kroppåstuga kallad ”Lilla Skärstorp” men vars rätta namn var Lilla Nybygget. Det hade uppförts 1846 av mor Holmbergs fader, den tidigare nämnde Niclas Olofsson på Ramstorp 3/16.

Då fadern Johan Holmberg hade avlidit 1881, flyttade sonen Johan Petter själv in i Sjölund och upptog faderns yrke som möbelsnickare. Som sådan vann han alltmer rykte om sig i trakten för sin yrkesskicklighet.

Sjölund som finnes än i dag som idyllisk sommarbostad vid Skärsjöns södra strand har fortfarande samma yttermått som på Holmbergs tid. Då bestod stugan av ett mot sjösidan beläget rum med öppen spis, där Holmberg hade sin bostad. Övriga delen av huset var hans verkstad med ingång på gaveln åt söder. Den enda maskinella utrustningen han hade var en vev- och trampbar träsvärv och det kunde hända att någon pojke som kom förbi blev inropad och fick agera ”motor”, när Holmberg hade någon svarvning på gång. För besväret fick pojken ibland en sockerbit som belöning.

Jämsides med sin ryktbarhet som möbelsnickare blev Johan Petter också känd för sitt egendomliga uppträdande. Det sades om honom att han genom solsting blivit både konstig och besynnerlig.

Holmberg som under sina tidigare år ansågs både bildad och intelligent var mycket kunnig i bibeln och när någon försökte samtala med honom svamlade han oftast ett bibelcitат till svar. Vissa stunder var han dock "normal" och använde ett normalt språkbruk. Vid ett sådant tillfälle hade han berättat om sina Amerikaår och vad som där hände.

Således enligt hans egen berättelse hade han kommit på arbete vid järnvägsbygge och där hade samlats råbarkade sällar av olika nationaliteter som arbetare. Där hade någon bestämt att den som var sist med skottkärran för dagen — skulle skjutas! En dag stod det mellan Holmberg och en tysk om att bli sist, men Holmberg lyckades komma något före — och tysken sköts. Detta tog så hårt på Holmbergs nerver att han från den dagen blev förklarad sinnesrubbad och intagen på sinnessjukhus. Därifrån hade han redovisat de vidriga förhållanden som rådde, exempelvis att de intagna närmast blev utfodrade som grisar och fick äta med fingrarna.

Efter en tids vistelse på sjukhuset blev han på konsulatets bekostnad satt på båt med enkelbiljett till Göteborg, varifrån han då medellös vandrade barfota åter till hembygden, följande järnvägen för att hitta och tiggande lite mat efter färdvägen.

Dessa händelser i Amerika skulle alltså, enligt hans egen version, vara förklaringen till hans besynnerlighet.

Ett fint exempel på både hans uppträdande och kunnande kan ges: Stinsfrun vid järnvägsstationen i Finspång behövde vid ett tillfälle (det torde ha varit omkr. 1908) ett nytt bord och skickade därför bud efter Holmberg, som kom till henne i vanlig stil svamlade om allt möjligt utan några ansatser till måttagning eller dylikt. När han lämnade henne, yttrade hon — naturligt nog — att något arbete från hans sida kunde nog inte påräknas.

Efter en vecka kom Holmberg med sin dragkärra lastad med hennes bord exakt på millimetern, som hon ville ha det!

Vid Sjölund, som låg inom ett område kallat "Nya Werlden", fanns även stället Nyängen, där laggaren Lars Westergren gjorde laggekär och i det förut omtalade L:a Nybygget gjorde Niclas Olofssons son, Carl Peter Nilsson, allehanda ting såsom såll, korgar och kolryssar och detta tillika med Holmbergs möbeltillverkning torde kunna betecknas som en första småindustri i Finspångstrakten.

Allt som åren går blir nu Holmberg alltmer ensam i stugan. Hans mor "Mor Holmberg från Bråten" avlider 1893 i den för tiden höga åldern av 92 år. Hans enda kvarlevande dotter Anna Matilda blev gift 1888 med bruksarbetare Per August Nyholm f. 1861 i Tjellmo och de bodde här till 1908, då de bosatte sig i Finspång. Mågen Nyholm blev sedermera uppmärksammas genom att inneha ortens första kiosk, som var placerad vid Folkets Park.

Emellertid bodde hos Holmberg några år på 1910-talet den förut omtalade laggaren Westergrens änka, "Laggar-Lotta" = Stina Lotta Nilsdotter f. 1847 i Regna och inom parentes syster till farfarsfar till nedskrivaren av dessa rader. När Holmberg och "Laggar-Lotta" vid ett tillfälle fick besök, då de låg och vilade middag gavs beskedet från Holmberg: "Vi ligger i varsin säng, men vi är förlövede ändå".

Flera iakttagelser finnes, som visar hur Holmberg hade det på ålderns höst, huruom han kunde äta på en fläskbit på ena sidan samtidigt som han smorde stövelskaften med den andra! Ibland kom någon vänlig person med något i matväg. Då hände det en gång att han fick en påse gryn och eftersom han inte hade något förvaringsskärl till hands, hällde han helt sonika grynen i ett stövelskaft!

Den kanske mest omtalade händelsen inträffade omkring 1918. Johan Petter hade nu blivit så gammal att han hade svårt att komma till skogen för att få hem ved till spisel. Den förut nämnda kroppåsstugan L:a Nybygget hade stått öde i några år och köpts tillbaka till stamhemmanet 1/2-gården i Hedsmedstorp för 30:-. Denna kroppåsstuga hade en så ålderdomlig prägel, att förslag fanns att få den förflyttad till Skansen i Stockholm. Denna stuga började nu Holmberg riva ned några bräder i taget, lagom för att orka bära hem bränsle till sin spis. Detta fick ägaren av 1/2-gården, August Edvard Karlsson i Hällestad, reda på och kom farande och undrade förstas vad Holmberg höll på med. Emellertid blev ingen åtgärd vidtagen mot honom, förmodligen med kännedom om hans belägenhet utan stugan blev så småningom helt nedtagen och på så vis uppeldad av Holmberg.

På allra sista tiden försörjde han sig med att binda kvastar, som han med stor möda gick ikring och sålde i byarna (han var nu i 80-årsåldern). En gång när han var åt Hedsmedstorp i sådant ärende ramlade han omkull i en grop men yttrade: "Dom vill ha mej till körgår'n, men jag skall ta rå' på dem". När han gick efter sin mjölk i Rams-torp var han så gammal och krokig att iakttagare undrade om han vid hemkomsten hade någon mjölk kvar i sin kruka så som han vinglade.

Så kom den dag då Holmberg inte kunde klara sig själv längre. Genom "Johan i Kronängens" försorg blev han en höstdag 1922 intagen på ålderdomshemmet.

Den 1:e juli 1929 i sitt 91:a levnadsår slutade så ett livsöde som i innehåll och dramatik var så omfattande att man inom socknen föga finner dess like. De snickeriprodukter av Holmberg, som ännu finnes bevarade, räknas idag som rariteter av yppersta märke.

Arne Sjöman

— — —
Sjömans källor har enl. vad redaktionen erfarit varit följande:

- Kartor från Överlantmäteriet i Linköping.
- Kyrkoböcker bl.a. de som finns i Landsarkivet i Vadstena och ej finns på mikrofilm.
- Kyrkoböcker som finns tillgängliga på pastorsexpeditionen i Finspång.
- Muntliga källor.

Torpet Pettersberg

På våren 1844 kom en familj bestående av far, mor, nioårig son och treårig dotter till en liten markbit kallad Ubergshumpen, avsöndrad från en gård i Flasbjörke.

På den tiden var det inte så noga med lantmätare och lagfart, så därför blev det aldrig något eget för familjen.

Så småningom övergick marken till Finspongs Styckebruk.

Marken bestod av bergknallar, beväxta med aspskog samt en mosse där det frodades odon, skvattram, pors och vide.

Familjen såg först ut en plats att bo på. Sedan fällde de massor av aspträd och byggde en stor kolkoja. Grangrenar fingo de släpa från granskogen och jord att täcka med påtade de fram mellan stenarna.

Nu hade de någorlunda skydd och mor kunde laga mat. Att baka bröd var värre. Hon gjorde en liten deg av vatten, mjöl och surdeg. När den jäst någon dag, bakade hon en kaka, som hon lade på en plåt och gräddade över glöden. Den fick passas noga och vändas.

Nybyggarna fingo några tallar av bönderna för att börja bygga en stuga. Det var jobbigt och en svåger med fru kom dit och hjälpte till.

När familjen utökades blev brödbakningsbekymren större. Mannen lånade då ett par oxar, åkte till Översäter Tegelbruk på andra sidan av Finspång och köpte mursten. Sedan hjälpte de varandra att mura upp en fristående bakugn. Den användes tills stugan blev så långt kommen att murstocken skulle muras. Då revs den första ugnen och murades in i stugan.

Stugan timrades upp, 5 meter x 6 meter, med 1 rum och kök samt en liten förstuga. Trappstenen var en slät, något böjd vanlig sten.

Det dröjde till senhösten 1845, innan det blev inflyttning. Då bodde den ena familjen i köket och den andra i rummet. Det blev nu bråttom att bygga ett uthus.

På vintern sökte karlarna jobb i skogen, medan kvinnorna tog emot ull och lin från bondmororna, vilket de spann till garn. Av ullen stickades sen strumpor och vantar. På detta sätt tjänade de en liten slant som nog väl behövdes till den egna familjen.

På somrarna odlade de upp små bitar att sätta potatis på. En ko var länge en önskan och så småningom blev det en verklighet.

Sämjan började nu tryta. Det påstås att det var kvinnornas fel. Den sistkomna familjen sökte sig en annan boplatz och flyttade.

Nu hade sonen Olle vuxit upp och far och son åtog sig huggning och kolning på höstar och vintrar. På sommaren höll de på att odla mellan bergknallarna. De hade även börjat dika ut mossen och det fortsatte de med. Trots att de inte hade några instrument eller andra hjälpmedel lyckades de leta sig väg mellan bergen och få mossen tämligen torrlagd. Det växte bra, både havre och råg. Gräs växte i skogen, i kärr och i slänter.

Nu måste det bli en ordentlig ladugård med plats för två kor, en kviga och några får samt en gris. Loge och lada kom så småningom till.

Det blev ont om slantar, så Olle tog tjänst som dräng hos en bonde. Om några år följde syster Johanna hans exempel och fick plats i Flasbjörke.

Livet var hårt och krafterna började tryta för Johannas mor. På sommaren 1868 gick hon bort. Då måste dottern sluta sin plats och flytta hem till fadern.

Innan dess hade hon blivit bekant med en ung man som tjänat dräng i olika byar i 17—18 år. Han hade tröttnat på detta och börjat som timmerkarl. Det vill säga, de var några stycken karlar, vilka åtog sig att hugga timmertallar i skogen. Sen de var framkörda dit, där ett hus skulle byggas, fingo de "tilta" dem. Med stora breda yxor skrädde de bort rundningen på stocken så att den blev fyrkantig.

Eftersom det passade med hans arbetsplats, stannade den unge mannen i Pettersberg. Hans namn var Anders Petter Persson. Året därpå gifte de sig.

Korna trivdes och förökade sig. Ibland blev det tjurkalvar och då födde de upp stutar som såldes och inbringade en slant.

Så satte de igång och byggde ett stall intill ladugården.

Hösten 1870 föddes dottern Hilda.

Sommaren 1888 slutade den gamle nybyggaren sitt strävsamma liv mitt i höbärgning. Bråttom som han alltid haft gick han före de andra och tog en annan väg. När han inte syntes till, gick mågen för att möta honom och fann honom liggande död framstupa över stigen.

Åter var det bara tre personer på torpet men till trakten hade kommit en dräng från Svennevad. Han var mycket snickeriintresserad och övergick till byggnadsarbete. Det var gott om sådant arbete i trakten. Drängen råkade kasta sina ögon på den vackra torparflickan Hilda. Mannen hette Erik Linus Örberg.

Strax före jul 1891 gifte de sig och han flyttade till Pettersberg. Våren 1894 övertog han arrendet efter svärfadern.

Vår, sommar och långt in på höstarna jobbade han med byggnadsarbeten i trakten. På vintrarna stod hyvelbänken i rummet. Här gjordes fönster, dörrar och karmar till dessa. På eftervintern sprängdes sten som blev socklar till husen som skulle byggas under året. Timret tiltades fortfarande.

1894 föddes en flicka och 1896 ytterligare en dotter. Sommaren 1898 föddes den tredje flickan.

Det blev trångt i stugan som började bli sliten. Hösten 1899 kom skogsförvaltare Karsberg från Finspongs Styckebruk på inspektion. Det blev bestämt att ett nytt böningshus skulle byggas. I Tjuttorps by hade en timrad visthusbod blivit överflödig. Den hade tak av tegel och golv av breda plankor. Den fick Linus plocka ned och med grannars hjälp kördes den hem på vintern. Virke till syllar, stolpar, fästband, hörnstolpar och takstolar fick skogvaktarn stämpla ut. Sedan detta avverkats och körts hem skulle det tiltas och få torka.

Under tiden kom enstensättare och tog ut sten till stenfot. När tjälen gått ur, grävdes grunden. Så fort stenarna till sockeln kommit på plats började upptimringen av vägarna. En murare anställdes jämte hantlangare. Till murbruk användes blålera, sand, kalk och vatten. Taktegel och murtegel togs i Översätra tegelbruk och kördes med hästar eller oxar.

Som hjälp till uppförandet av stugan lämnade bruket 400 kronor kontant.

Arbetet forcerades och midsommaren 1900 var kök och ett rum så pass färdigt att familjen kunde flytta in. En järnspisel togs från den gamla stugan och murades in. Papp sattes så småningom på väggarna medan tapeter och målning dröjde 4—5 år. Likaså dröjde trappan upp till andra våningen. Ett rum på nedre botten var snickarverkstad i tio år.

1901 kom den första sonen, två år senare den andra sonen och två år därefter en dotter. Under tiden hade det varit bråttom med att bygga ny ladugård, visthus och vedbod. Likaså byggde man om källaren och ett hus över tröskverksvandringen. Samtidigt byggdes det och reparerades runt om på brukets gårdar. Husen var dåligt underhållna och ledarna ville ha ordning på det hela.

1907 kom den tredje sonen och tre år senare den fjärde gossen. 1912 var det dags för den femte flickan.

Det arbetades och slets på allt vis. Arbetarna var dåligt betalda och torpet var för litet för att föda en så stor familj. På försommaren 1911 gick Johanna bort 70 år gammal. Våren 1912 följde Anders Petter efter 77 år gammal.

När kriget kom 1914 blev det sämre med arbete under ett par år. 1917 byggdes bron vid Sandudden och timmerskiljet vid Yxvikens sågverk. På våren byggdes en timmerränna vid Häradstorp. Därefter blev det fart med byggen. Den äldste sonen var nu med.

Men sjukdom kom till. Mor Hilda fick 1917 svåra gallbesvär och fadern led av njursten. Flickorna gifte sig och flyttade hemifrån. Torparfamiljen stretade dock och höll igång till år 1932, då de slutade med arrendet och flyttade till Solbringan.

Linus hade tidigare gjort roddekor och detta fortsatte han med men han började också göra laggkärl. På vintern 1944 blev han dålig och någon av de sista dagarna i april gick han bort 85 år gammal. Det var nu 100 år sedan Pettersberg började bebyggas. Tre generationer hade arbetat och slitit där. Året därpå, i början av december dog Hilda 75 år gammal.

Av barnen finns nu, 1978, sex kvar. Undertecknad, äldsta dotter, arbetar fortfarande, men flickorna nummer två och tre är borta liksom yngste sonen. Alla utom äldste sonen har barn, dock finns ingen kvar i Pettersberg.

Lisa Strömberg, född Örberg

FINSPÅNG FÖRR . . .

Motiv från Finspong.

. . . OCH NU

Östermalm, Finspong.

Inbrott i Kyrkor

Nedanstående är ett klipp ur Folkbladet 14 nov. 1981:

Risinge båda kyrkor, den gamla S:ta Maria och den betydligt yngre Risinge kyrka, har två nätter i rad denna vecka haft påhälsning av skumma gäster. Natten till onsdagen bröt sig skummisarna in i nya kyrkan och natten därefter var det S:ta Marias tur.

Så vitt kunnat konstaterats har inget tillgrepp gjorts.

I S:ta Maria kyrka ålade sig männen, av spåren att döma troligen två till antalet, in från södra sidan efter att ha krossat några av de gamla glasrutorna. I sakristian hade de brutit upp en kista med ljusstakar, men brydde sig inte om att ta dessa med sig.

I Risinge kyrka tog sig männen också in efter att ha krossat fönsterrutor. Försök gjordes först att forcera en av dörrarna, men det misslyckades. En myntbössa, som var tom, bröts upp och försök hade gjorts att bryta upp en boklåda.

Förövarna lommade iväg tomhänta. Visste de inte att allt värdefullt kyrksilver numera förvaras på säkrare ställe än i kyrkorna?

Att Risinge kyrkor sedan gammalt varit ett lockande mål för tjuvar visar denna Kungörelse daterad 29 maj 1818. Skillnaden mot nutiden var väl den att man ansåg att allmänheten borde ta aktiv del i infångandet av brottslingarna samt att Kyrkoherdens ställning som överhetsperson gjorde att pengarna som stulits skulle omhändertas av honom direkt utan rättens förmedling.

KUNGÖRELSE

Uppå herr Kyrkoherden Hagerts anmälan hafwa tjufwär genom inbrott i Risinge kyrkas Sachristiga natten emellan den 24 och 25 dennes bortstulit omkring 40 Rs Banco, hwaribland 32 s löspenningar och Resten sedlar, de flesta på 3 Rs Banco, 2 stycken á 2 Rs Banco och 2 stycken á 2 Rs Rgd. Det åligger derföre en hwar att så wäl tjufwärne som det stulna noga efterspana och om de förre anträffas dem till mig genast öfwersända men medlen hålles herr Kyrkoherden tillhanda.

Stjernvik den 29 Maji 1818

E. Svanbergh

Risinge tingslags äldsta domböcker berättar

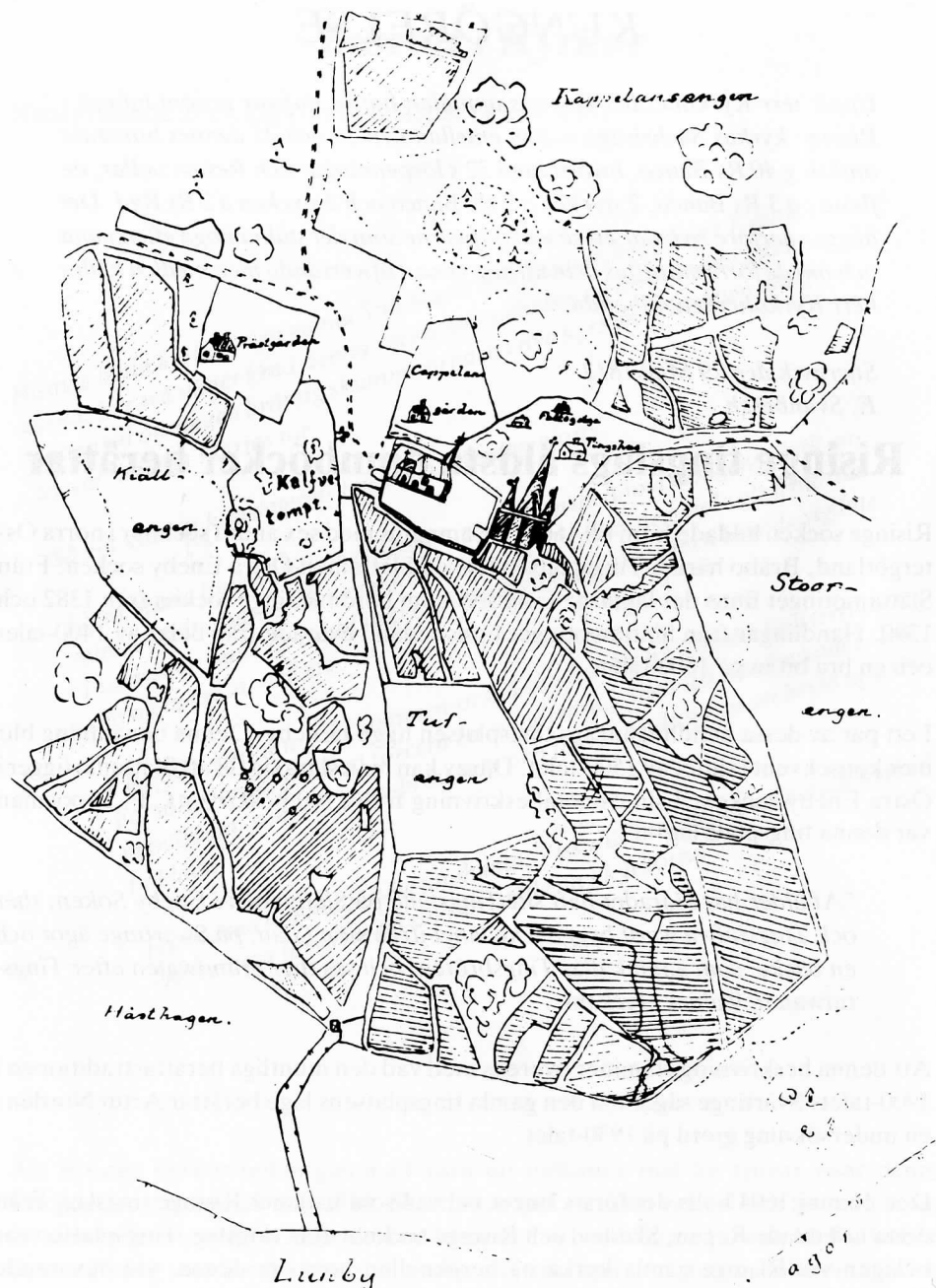
Risinge socken bildade fram till 1604, tillsammans med sex andra socknar i norra Östergötland, Bråbo härad. Tingsplatsen låg vid Slättamo i Östra Eneby socken. Från Slättamotinget finns det lagfarna fastebrev som berör Risinge socken från 1382 och 1390. Handlingar från Slättamotinget finns sedan bevarade från delar av 1400-talet och en bra bit in på 1500-talet.

I ett par av dessa handlingar sägs tingsplatsen ligga i Eneby. Denna benämning blir mer konsekvent i slutet av 1500-talet. Därav kan man sluta sig till att Slättamo ligger i Östra Eneby socken. I sin östgötabeskrivning från 1760 beskriver C.F. Broocman var denna tingsplats låg:

"Af ålder har Häradet haft sitt Tingställe på Slätamoen i Eneby Soken, ther ock Tingstufwa warit byggd icke långt ifrån sjön Glan, på Swertinge ägor och en backe, som ännu kallas Tingsbröten, och ses ther grundwalen efter Tings-tufwan til 9 alnar i fyrkant".

Att denna beskrivning stämmer överens med vad den muntliga berättartraditionen i 1900-talets Svärtinge säger om den gamla tingsplatsens läge berättar Artur Nordén i en undersökning gjord på 1930-talet.

Den 16 maj 1604 hölls det första tinget vid vad som kallades Risinge tingslag. Från detta år bildade Regna, Skedevi och Risinge socknar eget tingslag. Tingsplatsen var belägen vid Risinge gamla kyrka på bergknallen norr om denna, vid nuvarande Hembydsmuseet, vilket nedanstående karta visar.

Lunby
Geometrisk karta över Risinge prästgård från 1699
(Kartan är en avritning av originalet)

Tinget leddes av en häradsdomare. Till sin hjälp hade han en skrivare och nämnden, som bestod av tolv personer. Bland brottmålen dominerade dråp och slagsmål. Mökränkning var också vanligt, likaså ärekränkning och fylleri. Förutom brottmål behandlade man gemensamma angelägenheter som stängselskyldighet, rågångsyner, vägunderhåll, utsåg brofogdar och sockengästgivare. Tinget tog också itu med människor som anklagades för trolldom.

Den 18 Aprilis Anno 605 var ting
öppnadt i Helsinges kulle vid Rysinge kyrka
med Nanna och Stenbjörn Dagmar, Liggendes och Råbo
Häradet, och under finspråket bemitt i Nannas
Hand i Helsinges befälningarna som följande
Nemvorden

Herrn i Helsinges	och i Helsinges
Herrn i Helsinges	Herrn i Helsinges
Herrn i Helsinges	Herrn i Helsinges
Herrn i Helsinges	Herrn i Helsinges
Herrn i Helsinges	Herrn i Helsinges
Herrn i Helsinges	Herrn i Helsinges

Detta äro tinget den 8 November 604. Tillfallet om
12 Mamma Dyr emellan Östby och Lundeby gårdar i Rys-
inge Dagmar, och äro Dulede Dyrer begjunt, först
Hinge Nannas till Rysinge kyrka, Helsinges kyrka
De Lundeby gårdar till Östby kyrka och gårdar och
till Staffarö, Helsinges kyrka och gårdar och
emellan Helsinges kyrka och gårdar, Lundeby kyrka och gårdar
en stoff vid righ kyrka, Lundeby kyrka och gårdar
ängar, en Lundeby kyrka, till en full på stoff emellan
Östby och Lundeby, Lundeby kyrka till en stoff, som
stann i Lundeby, Lundeby kyrka till Helsinges kyrka och i Helsinges
Mamma om följande gårdar och Östby, Helsinges kyrka
23
Helsinges kyrka

Sida ur Risinge tingslags dombok från 1605

I de gamla tingsprotokollen kommer det fram vad som hände i socknen, vad folk pratade om när de träffades och hur allvarligt man tog på det som inträffat. Just detta gör tingsprotokollen ovärderliga som källa när vanliga människors historia skall skrivas och berättas. Det följande är exempel på vad Risinge härads tidigaste tingsprotokoll har att berätta om händelser i socknen under 1600-talets förra hälft.

Den enda språkliga förändringen är den nutida stavningen.

Utdrag ur gamla tingsprotokoll

31 oktober 1605

Kallades för retten Sven Arffvidson, Hindrich Hinderssons legodreng i Börriesiöö, och warth anlagatt, att han slog Månses dreng i gullerstorp, N påfue personn ett yxhammars slag i Brystett, strax wt om kyrkiegårds Muren, så att han der aff wti 3 dagar, hafe spottat bloodh, och war samme dreng, till herrans sacramento den dagen, Lades till nepmnden om den kunde frije honno för edzörissbrått, svarade nempden, icke kunne frije förne person för kyrkiofrijd och 14 cap i edzöris B, Men effter hans husbonde Hindrich Hindriksson icke war sielff tillstädis, till hans hemkomst, och till neste tingh om han kan så hemkomme, dåg widere ransakes des förinnan och huad hans husbonde för honno udi dett ärendett svare will.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kallades för rätten Sven Arfvidson, Hindrich Hinderssons legodräng i Börsjö och blev anlagad att ha slagit Måns dräng i Gullerstorp, en Påvel Person, ett yxhammarslag i bröstet strax utanför kyrkogårdsmuren så att han därför uti 3 dagar hade spottat blod och var samme dräng till Herrans sakrament den dagen. Framlades för nämnden om den kunde fria honom för edsöresbrott, svarade nämnden sig icke kunna fria förutnämnde person för kyrkofrid och 14 kap i edsöresbalken. Men efter hans husbonde Hindrich Hindriksson icke var själv tillstädes skulle drängen vidare rannsakas vid hans hemkomst och till nästa ting, om han så kan hemkomma och (då man kunde få höra) vad hans husbonde för honom uti detta ärende vill svara.

21 maj 1607

Lars i Böriegööl af Rijsinge S: feste en 12 Manna eedh efter 17 Cap wdi arf B: att han aldrig häfdat haf Brite Bengtzdottr, Oluf erickszons trolåfuede feste kånå, Bevestes och wittnades aff Nempnden och Menige Man att Oluf Ericksson och Brite Bengtzdotter, ähre aff herr Nils i Rijsinge wdi sackerstigann, samman trolåfvade och der till war Töres i Rimshultt sampt Joen Lydicks i Sättra hans bönemän till å Olufz wägnar.

Then frågades Brite Bengtzdotter till, om hoon hade någer Läger med den drengien N: Oluf Raakbeen, som tientte her Pär i Kullersta. Derutinnan hon Svarade mz Svor eedh att han aldrig hånne häfdatt haffver ej heller, skall drengien henne öfverbetyge: wta hvar han dz seijer liuger han opå sig sielff: och seijer osant opå henne.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Lars i Börgöl av Risinge socken fäste en 12-mannaed efter 17 kap uti ärvdabalken att han aldrig hade ägt Brite Bengtsdotter, Oluf Ericksons trolovade fästekona. Bevisades och vittnades av nämnden och menige man att Oluf Ericksson och Brite Bengtsdotter är av herr Nils i Risinge uti sakristian samman trolovade och därtill var Töres i Rimshult samt Joen Lydickson i Sättra bönemän å Olufs vägnar.

Därefter tillfrågades Brite Bengtsdotter om hon hade haft samlag med drängen Oluf Raakbeen, som tjänste herr Pär i Kullersta. På detta svarade hon med svuren ed att han aldrig hade ägt henne ej heller skulle drängen kunna överbevisa henne därom utan vad han då säger ljuger han uppå (om) sig själv och säger osant uppå (om) henne.

21 maj 1607

Lars Hvitkop i Kööp kerde för rätten, att anno 1606 om sommaren hade S. her Nils i Rijsinge huggit på Köpz ägor ett lithz Svedie fall. Och när Lars dett förnam förböd han honom dett och hans son herr Tool, att de inthz skulle dz såå, dåg lickvell emedan Lars Hvitkop drog åt Stockholm, sådde her Tool samma fall och effter der war icke fougten förbudz eller lensmannens, der opå syntis Nempeden att de skull nu byte halparten hvardere.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Lars Hvitkop i Köp kårade för rätten att anno 1606 om sommaren hade herr Nils i Rijsinge huggit på Köps ägor ett litet svedjefall och när Lars fick reda på det förbjöd han honom detta och hans son herr Tool. De skulle inte få göra så. Likväl då Lars Hvitkop drog till Stockholm sådde herr Tool samma fall eftersom det icke rådde fogdens förbud därför eller länsmannens. Däruppå tyckte nämnden att de nu skulle böta halvparten vardera.

20 oktober 1607

Kom för retten Måns Jönsson i Ösby och kerde till pär Snark i Ösby, att han opå engien, hade huggit honno, med en lije, ett hugg hartt öfuer armbogen och ett hugg hardt wid i opå armen, så att han icke warder mere megtigh till fulkommeligt arbete såsom förr, så och der medh lijthe föllier Ähn hade han huggit honno ett Stort hugg wdi Sijdan, snett öfuer Ribbene, på wenstre Sijdan än ett hugg öfver Smale bett nest öfver foteknulan.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom för rätten Måns Jönsson i Ösby och kårade till Pär Snark i Ösby att denne på ängen huggit honom med en lie ett hugg strax över armbågen och ett hugg i armen så att han icke längre var mäktig till fullkomligt arbete såsom förr. Så att därmed lyte följer hade han huggit honom ett stort hugg uti vänstra sidan snett över revbenen samt ett hugg över smalbenet strax över fotknölen.

13 sept. 1615

Kom och för rätten Jacop Benncktsonn som hade haft sitt tilhold i Dofurstorp i Risinge Sochnn som hade öfuergifuit sinn Laag gifta hustrun och Ry mdt sin koos med Eenn Lööös konna benemd Karinn Månsdåtter och blifne optagne i Sudermanland i årdala sochnn och blifue tillbaka förde, och ther om heer Vid Risinge tinge hafun Der om till förhör och nu som förne Jacop Der om blef tillfråga om hade fulkommelig satt sig i Sinnet att öfuergifua sinn hustru och aldrig mera komma til henne igenn, thz hann och bekennde och sade sig hafua satt sig i Sinnet att med alle ofuergifua Ville sin hustrun och Lefua och Dödh med Denna förne Karinn Månsdåtter, Därföre blef hans Senntens och Doom af sagtt effter thz Furste Cap i thiufna Balk.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom också för rätten Jacop Benncktsonn som hade haft sitt tillhåll i Doverstorp i Risinge socken och som hade övergivit sin lagvigda hustru och rymt sin kos med en löskona kallad Karin Månsdotter och hade dessa blivit upptagna i Södermanland i Årdala socken och sedan tillbakaförts och här vid Risinge ting tagits i förhör. Nu blev förutnämnde Jacop tillfrågad om han helt satt sig i sinne att övergiva sin hustru och aldrig mera komma till henne igen. Det han bekände och sade sig helt vilja övergiva sin hustru och leva och dö med denna förutnämnda Karin Månsdotter. Därför blev hans (sentens och) dom uttalad efter det första cap i tjuvabalken.

10 januari 1616

Kom för rätten Eenn kneckt benemd Oluf som vaar hemma i Borstaa i Lööot Sochnn och klagade på Svenn skomakare som åhr gånge skomakar i Risinge socknn att han hade slagit honnom i Böresiö Quernn, och hafu thz sig såå til dragitt, att Suenn skomakare och Eenn kneckt benemd Nils och östen i Böresiö Quernen hafua Druckitt tilhopa i Förde Quernen och Dit kom förne Oluf påå dem och ner the hafua Drucke Eenn stund begynte Nils och Oluf sig träta imillom och sedan begynte slåå oppå huar annan. Der til kom och Svenn skomakar slog och på samma kneckt Oluf såå att hann med stoor möda unnkom, Därföre blev af sagtt att Svenn skomakar skall böta för såramålen 6 mark til 3 skiptis för thz han slog Oluf och Nils Kneckt skal böta 6 mark till 3 skiptis för thz hann slog Oluf och Oluf skall böta 6 mark til 3 skiptis för thz hann slog Svenn Skomakar.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom för rätten en knekt kallad Oluf som var hemma i Borsta i Löt socken och klagade på Svenn skomakare som är gångeskomakare i Risinge socken att han hade slagit honom i Börsjö kvarn och hade det sig så tilldragit att Svenn skomakare och en knekt kallad Nils och Östen i Böresjö hade druckit tillsammans i förutnämnda kvarn och dit kom även förutnämnde Oluf. När de hade druckit en stund började Nils och Oluf träta och sedan slåss med varandra. Därtill kom också Svenn skomakare och slog samma knekt Oluf så att han med stor möda undkom. Därför blev det sagt att Svenn skomakare skall böta för (åsamkad) sårskada 6 mark till 3 skiptis* för det han slog Oluf och Nils knekt skall böta 6 mark till 3 skiptis för det han slog Oluf och Oluf skall böta 6 mark till 3 skiptis för att han slog Svenn skomakare.

*Skiptis: svårtolkat ord, ev. skiftas till 3. (Enl. — kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid del 2 sp 524: "Normalt har böterna tredelats mellan målsägare, stad och fogde . . ." Ett bötessystem som överensstämmer med Svealagarna enl. samma källa. Gällde kanske även Götalagarna?)

3 mars 1618

Kom i rättenn Eenn hammarsmed benemd Anders och tiltalade sinn Fäste Piga Ragnil Päärsdote i Röörstorp för huad orsaack skuld honn vilde skillias ifrånn honno, ther til honn suarade häär gåår it Elaacktt taal att han skulde hafua haftt tidelag med Eenn koo, Derföre kann jag icke fåå något behaag til honno. Tåå fram Lade Anders Sitt bevis som hann fått wid tinge widh Lindesåås Under Någras Nampn och bomärkenn huilke innehullo att hann ther ärligenn hafvuer sig stältt och förhollit, och effter Mann kunde förnämna att thz uaar it lööst taall och Ingenn uaar som Vilde honnom sådannt öfuertyga och tilläggia, Derföre kunde Ingenn häär för rätten Döma honno Utann hann sades Frij effter thenn Vittnesbörd som hann hade til vidare besked och bättre rannsackning.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom i rätten en hammarsmed benämnd Anders och gjorde anspråk på sin fästemo Ragnild Pärdsdotter i Röörstorp (och undrade) av vilken orsak hon ville skiljas ifrån honom. På detta svarade hon att här går ett elakt tal om att han skulle haft tidelag med en ko, därför kan jag icke få något behag till honom. Då framlade Anders sitt bevis som han hade fått vid tinget i Lindesås. Några vittnade med sina namn och bomärken att han där ärligen uppfört sig och att man kunde anse att allt var löst tal och att det inte fanns någon som ville tillvita eller bevisa honom om något sådant. Därför kunde ingen här för rätten döma honom utan han förklarades fri efter det vittnesbörd som han visat, tills vidare besked (i ärendet) och bättre rannsackning.

30 sept. 1618

Samma daag kom i rätten Lännsmannen Töris i Botorp och tiltalade Benngt i Näs att han haufer öfuerfallit honno i Norieköping och kallade honno Eenn falsker Böfui bland allt Marknans folcket tåå blef Benngt ther om fråga huad skääl hann hade til sådannt skällande på konnungens Ländzman, tåå baadh benngt om Nådenn och icke rätten och sade att hann haufer giordt thz i sinn fåå kunnughäät och i Druckis måäll. Der heest sade sig Inntz ueta med töris änn thz som Erligit ähr, Doch blef för gode mäns för bönn skuld sakenn Lindra att Benngt skall Böta 5 Dall.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Samma dag kom i rätten länsmannen Töris i Botorp och åtalade Bengt i Näs att han överfallit honom i Norrköping och kallat honom en falsk bödel bland allt marknadsfolket. Då blev Bengt tillfrågad vad orsak han hade till sådant skällande på kungens länsman. Då bad Bengt om nåden och icke rätten och sa att han gjort detta i sin fåkunnighet och i drucket tillstånd. Därtill sade han sig inte känna till något om Töris än det som hederligt är. Dock blev på grund av gode mäns förbön domen lindrad så att Bengt skall böta 5 daler.

10 januari 1621

Samma daag hand ladh allenast om Någre fransoser och Mester Villem Emillom. Sombliga haufa bruuka på honno Een ond mun och sombliga haufa Druckit och Spelatt om Nätterna, Der med the haufa bortskänndt hans Malm och kol.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Samma dag handlade allenast om några fransoser och mester Villem. Somliga ha talat illa om honom och somliga ha druckit och spelat om nätterna och därmed fördärvat hans malm och kol.

Red:s kommentar: Med invandrares käromål var det tydligen inte så noga i rätten!

16 maj 1622

Kom i rätten Karinn Olsdotter huilkenn hade födt barn i röörstorp om Natten Ute vid Saine stiann sedann Laagt barne i stiann imidlertid tog hon barne tädann och Lade oppå Eenn skulle tå fanns barne ther och henne blef tilfråga huer före hon haufer thz dijt lacktt för Denn orsaakenn skuld att Jag vilde bära thz i skogenn och sade att hon vilde thz mörda ther. Derföre blef hennes Doom afsagt effter thz 1 och 2 andra Cap i hög mååls B, att hon skal dö.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom i rätten Karin Olsdotter vilken fött barn nattetid ute vid svinstian i Rörstorp och sedan lagt barnet i stian. Sedan tog hon barnet därifrån och lade på en skulle. Man fann barnet där. Man tillfrågade henne varför hon lagt barnet där. Hon svarade: Av den orsakens skull att jag ville bära det till skogen och där mörda det. Därför blev hennes dom efter 1 och 2 kap i högmålsbalken, att hon måste dö.

10 maj 1625

Gillius fransoos datter blef bitinn af Jönses hund i Hult såå att hon uaar i 12 vikur Under Båårskärers hand. Blef därför af sagt att Jöns skal böta halfua bårskiärer Lönen.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Gillis fransos dotter blev biten av Jöns i Hults hund så att hon måste vårdas i 12 veckor av fältskären (barberaren). Blev därför dömt att Jöns skall böta halva fältskärslönen.

Här kan göras samma kommentar som tidigare! Det var inte så noga med invandrare. Jöns kom billigt undan.

2 september 1626

Kom i rätten Anders Smältare Eenn fransoos och blef tiltalat att hann haufer ihjälslagit Eenn annan fransos benemd Steen Uillienn och efter thz Anders Smältare icke kunde Leda sig ther ifrånn Utann bekende och elliest som för fråmheten gifue til kennna att han samma giärning giordt hade, allenast för denn orsak att Steen hade trätt med Jacob Anderssons Broder och kom såå där Inn När som the träte och strax slog han honom i hufuud med it kruus och blef död, Derföre kunde icke Jag med här-idz Nämnd frija hanns Lif utann hans sentens och dom blef afsagt effter thz andra Cap i drååp B.

På ungf. nusvenska i red:s översättning:

Kom i rätten Anders Smältare, en fransos, och blev åtalad att han hade slagit ihjäl en annan fransos, benämnd Steen Uillienn. Eftersom Anders Smältare inte kunde fränkänna sig gärningen utan bekände att han gjort det och allenast av den orsaken att Sten hade trätt med Jacob Anderssons broder. Anders hade kommit in när de trätte och strax slagit Sten i huvudet med ett krus så att han dog. Därför kunde ej häradsnämnden fria hans liv utan hans (sentens och) dom blev uttalad efter andra kap. i dråpbalken.

Redaktionens anmärkning:

Mikrofilmerna av dessa domböcker finns tillgängliga på Finspångs bibliotek.

Inledning och läsning av domböckerna: Christer Öjring.

Medlemmar 1981

Abenius Erik
Abrahamsson Håkan
Agerhall Kjell
Ahldin Gerd
Ainerfors Gösta
Alarik Annika
Alm Gertrud
Almström Ann
Andersson Anders
Andersson Birger
Andersson Carl-Agne
Andersson Evert
Andersson Göran
Andersson Hans o. Berit
Andersson Henry
Andersson Irene
Andersson Jan
Andersson Jenny
Andersson Kerstin
Andersson Margit
Andersson Monica
Andersson Nils
Andersson Olle
Andersson Sven-Erik
Andersson Torsten
Andersson Ulf
André Elisabeth
Annerud Nils
Arthursson Birger
Arvidsson Sven
Auroraringen
Axelsson Axel o. Sonja
Backman Carin
Bagge Torsten
Baggman Monica o. Leif
Bahrmak Iris
Bek Knud
Berglund Ingemar
Bergsten Inga
Bergsten Ingrid
Bergsten Karl-Erik
Bergström Göran
Bergström Holger
Bergwall Kerstin
Berthner Signe
Bertne Sten
Beskow Giggi
Billermak Öve
Björk Bengt
Björk Holger
Björnelf Elisabeth
Björnsson Stefan
Blomberg Ivar
Blomberg Lars

Blomberg Monicka
Blomqvist Ulla-Britt
Bodling Christer
Brandin Åke
Brevitz Vilhelm
Bruce Leif
Bäck Rosa o. Birger
Carlinger Svea
Carlsson Annalisa
Carlsson Eivor
Carlsson Elsa
Carlsson Gerd
Carlson Gunnar
Carlsson Henry o. Karin
Carlson Sven
Carlsson Sven-Olof
Carlsson Östen
Carlström Kerstin
Carsbrant Bo
Cassel Mats
Christensen Elsa
Dahlin Åke
Davidsson Folke
Danielsson Sven
Edin Enar
Edqvist Gustaf
Edqvist Ragnar
Edqvist Efr. Blomsterh. AB
Ekberg Bertil
Ekberg Siv
Ekbohm Naima
Ekelund Axel
Ekelund Lotty
Ekholm Ingrid
Eklöv Evald o. Anna-Lisa
Ekström Hans-Erik
o. Gertrud
von Elern Gösta
Ellmark Lars
Eloff Sonja
Engberg Marianne
Engström Karl
Engvall Henning
Erichsen Roy
Ericsson Bror
Eriksson Börje
Eriksson David o. Sonja
Eriksson Ellen
Eriksson Evert o. Ebba
Eriksson Göran
Eriksson Hans-Olov
Eriksson Helge
Eriksson Holger
Ericsson Inga

Eriksson Jan-Erik o. Berith
Eriksson Leif V
Eriksson Stig
Eriksson Sven
Eriksson Sölve
Eriksson Ulla
Erstors Grus
Eskilsson Lars-Erik
Finspångs Bibliotek
Finspångs Rörledn. affär AB
Folkesson Ulf
Folkestad Gösta o. Ingegerd
Forman Peter
Fransson Helge
Frånén Millrid
Freij Marianne
Frilund Margareta
Friman Harry
Friman-Bergström Nina
AB John Fröbrtg
Fröberg Rolf
Fröberg Stig
Fröberg Tora
Fält Sören
Gardell Gunvor
Gerward Ingrid
Gradell Åke
Grönqvist Greta
Gunnarsson Sven o. Birgitta
Gustavsson Barbro
Gustafsson Britta
Gustafsson Folke
Gustavsson Gunnar
Gustavsson Ingvar
Gustavsson Märta
Gustavsson Märta
Gustavsson Nils-Inge
Gustafsson Olof
Gustavsson Sigurd
Gustafsson Urban
Gustafsson Wallace
Gustavson Vetsera
Göransson Nils
Göthberg Oskar
Hagstedt Ann-Britt
Hagström Peter
Hagström Ulla o. Britta
Hedén Gösta T:son
Hellerstedt Svea
Hellqvist Axel
Henell Folke
Hertin Birgitta
Hildemar Stig
Hillbom Lars

Hjertqvist Gun
Hjertqvist Karl-Erik
Hoffman Harry
Holmgren Gösta
Holmlund Erling
Håkansson Evy
Härdin Carl
Ingvarsson Christina
Isaksen Guri
Isaksson Börje
Isaksson Per
Isaksson Tore
Jandér Janet
Jansson Barbro
Jansson Iris
Jansson Iris G
Jansson Per-Ola
Jarne Gösta
Johannesson Leif
Johansson Arne
Johansson Carl
Johansson Lilly
Johansson Gudrun
Johansson Gunnar
Johansson Henry
Johansson Ingrid
Johansson Karl Daniel
Johansson Kerstin
Johansson Lars Olov
Johansson Lisa
Johansson Ragnar
Johansson Rune
Johansson Stig
Johansson Sven o. Lisa
Johnsson John
Jonasson Iréne
Jonsson Gustav
Jonsson Maria
Jönsson Madeleine
Kalmelid Ivar
Karlberg Ivar
Karlsso Axel
Karlsso Birgitta
Karlsso Evert o. Ingegerd
Karlsso Gustav
Karlsso Ingvar
Karlsso Karl-Axel o. Inga
Karlsso Åke o. Kerstin
Karlsso Marianne
Karlsso Siv
Karlsso Stig
Karlsso Uno
Karlsso Willy
Karlsso Yngve
Karlsström Brita
Karnros Olof
Karsberg Karin
Kerney Arne

Kinnander A
Kjellgren Karin
Kleefalk Lars
Kolsberg Gudrun
Kårefjord John
Källman Oscar
Lagergren Evy
Landén Rune
Larsen Guri
Lantz Ingvar
Larsson Carl
Larsson Einar
Larsson Jenny
Larsson Karl-Erik
Larsson Lars Evert
Larsson Per Erik
Larsson Valborg
Larsson Åke
Levén Olof
Lif Svea
Lind Per-Erik
Lindberg Ebba
Lindén Sylvia
Lindgren Britta
Lindholm Gösta
Lindstrand Kerstin
Lindström Anita
Lindström Bror
Lindström Margareta
o. Hadar
Lindvall Arild
Lindwall Gittan o. Reine
Lindvall Göran
Lindvall Runo
Lindvall Torild
Ljungberg Ragnhild
Ljungberg Ulla
Lobrant Maj-Lis
Lundell Elisabet o. Sören
Lundin Inga-Lill
Lundin Sven-Olov
Lundstedt Solweig
Lundström Bengt
Lönnberg Bo
Lönnberg Brita
Lönnberg Gunnar
o. Susanna
Magnusson Bengt
Magnusson Bertil
Magnusson Gunnar
Malvikar Guy
Malmberg Arne
Melander Åke
Melvinger Arne
Melvinger Margit
Moberg Bengt
Molander Göran
Mondschein Leo

Månsson Erland
Mörner Hans
Narbrink Sven
Nielsen Henry
Nilsson Anna-Kaisa
Nilsson Birgitta
Nilsson Greta
Nilsson Gunnar
Nilsson Gösta
Nilsson Inga
Nilsson Inger
Nilsson Ingrid
Nilsson Karl-Erik
Nilsson Rolf
Nissen Ulla
Norberg Inga
Nordin Agneta
Nordin Marianne
Nordin Sven-Erik
Norelius Eivor
Norman Artur
Norra Östergötlands
Konsumtionsförening
Norrköpings Stadsbibliotek
Norstad Tore
Olér Kerstin
Olofsson Berith
Ohlsson Mary
Olsson Alf
Olsson Bror
Olsson Curt Em
Olsson Erik
Olsson Eva
Olsson Gunilla
Olsson Siv
Oskarsson Aron
Ottosson Olle
Ovelius Monica
Peltoniemi Pasi
Persson Birger
Persson Gunnar
Persson Gunilla
Persson Ingrid
Persson Lennart
Persson Paul
Persson Rune
Persson Rut
Persson Sven-Erik
Pettersson Ada
Pettersson Ann
Pettersson Christer
Pettersson Evert
Pettersson Gunnar
Pettersson Gösta o. Britta
Pettersson Helge
Pettersson Karin
Pettersson Knut
Pettersson Olle

Pettersson Rolf
Pettersson Sten
Pettersson Stig-Åke
Pettersson Sven
Philipsson Sten-Inge
Pirslin Ing-Marie o. Placid
Qvarfordt Bertil
Qvarfordt Herbert
Racksäter Hans
Rahm Karin
Rahm Maria
Ramsten Erik
Ramsten Eva
Ramsten Lars
Ray Barbro
Ray Mikael
Rellholm Hannes
Remning Ingrid
Rehnberg Sonja
Rendahl Göran
Rehndahl Ingemar
Risinggård Börje
Ronnerstam Kjell
Roos Inger
Roos Dagmar
Runnerström Bengt Arne
Sahlén Lars o. Astrid
Samuelsson Ester
Samuelsson Lilly
Samuelsson Rune
Sandberg Conny
Sandström Hans
Sandvall Elis
Scherlin Brita
Schilling Birgit o. Stig
Schilling Eva
Seger Zaida
Segerberg Gunnar
Selsborg Göte
Sjöblom A-S o. K-E
Sjöholm Maja
Sjöman Arne

Sjöstrand Gunnar
Sjöström Ingrid
Sjöström Kjell
Skoglund Bengt
Skoglund-Vinell Brita
Skoglund Olof
Skoglund Stig
Skuja Lena o. Uldis
Sköld Anders
Sonhem Svea
Spjuth Kurt
Staaf Ingemar
Stark Gun
Stenberg Rut
Stenhammar Barbro o. Jan
Stenhammar Elisabeth
Stifts- och Landsbiblioteket
Stockberg Ellen
Strand Gunborg
Strand Torsten
Ståhlberg Eva
Ståhlberg Olof
Ståhlhammar John
Ståhlhammar Karin
Sundén Karl-Gösta
Sundkvist Klas
Sunnarberg Ragnhild
Svensson Arne o. Gun
Svensson Arvid
Svensson Ellen
Svensson Margareta
Svensson Olle
Svensson Will
Svenvik Urban
Swidén Gösta
Syrén Bror
von Sydow Margit
Syse Bent
Talberg Johannes
Tell Stig
Telleskog Elsy o. Rune
Tengqvist Karin

Teryd Ingrid
Thelander Carl
Thorén Marianne
Thunblad Anders
Thyr Gunnel
Thyr Martin
Thörn Håkan
Thörnros Birgit
Thörnros Lennart
Tisel Birgit
Torenfalt David
Torstenfelt Kerstin
Wall Karin
Wastesson Birgitta
Wedin Ulf
Wenner Kurt
Werner Harald
Westlund Bengt
Strand Gunborg
Wickström Bengt
Wicksström Birgitta
Wihlmark Erika
Wiklund Gudrun
Wilhelmsson Kristina
Wårdell Göran
Yderfors Johan
Yderfors Åke
Zackrisson Gustav
Zetterdahl Paul
Zäll Ragnar
Åhlström Ivan
Åkesson Jonas
Åstrand Rune
Åström Sven-Inge
Öhrmalm Lennart o. Dagmar
Öhrn Ingemar
Öjring Christer
Österberg Georg
Österberg Margit
Österlund Helmer
Östmar Erik

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	sid. 1
Snickare Holmberg från Sjönäs — ett levnadsöde	2
Torpet Pettersberg	7
Finspång förr och nu	12
Inbrott i kyrkor	14
Kungörelse	15
Utdrag ur gamla tingsprotokoll	19
Medlemmar 1981	25

**Högsta kvalitet till lägsta möjliga
pris – det är vårt motto.
Välkommen in och jämför! Och vi
garanterar att du inte blir besviken...**

ICA KANONEN
BERGSLAGSTORGET
Färskvaruspecialisten i centrum

FRI HEMKÖRNING
om Du handlar för minst 150:-.
Gäller inom Finspång.
Obs! Ej telefonorder.

BILHANDLA BEKVÄMT

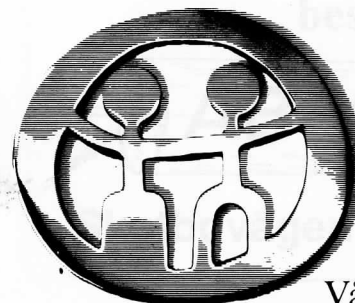
Direktförbindelse

P-garaget — Varuhuset

Våra öppet-
tider:

måndag — fredag	9—19
lördag	9—16
söndag	11—16

Tempo!
Finspång

Symbolen för Östgötabanken är såvitt vi vet den enda banksymbolen i världen med människor i. Vår banksymbol stämmer också med vår inriktning och profil – det mänskliga engagemanget. När du ser vår symbol, så vet du också att du alltid är hjärtligt välkommen!

ÖSTGÖTABANKEN
Din Egen Provinsbank

Kalkugnsvägen 1
Tel. 100 22

S. Storängsvägen
Tel. 129 48

Hällestad
Tel. 500 09

När det gäller...

TRYCK-
Saker

beställ dem hos

Skutbovägen 5 - Finspång - Tel. 126 37

Välkommen in till oss
och titta på alla intressanta böcker

- Böcker att läsa själv och böcker att ge bort i present.
Urvalet är stort: romaner, deckare, memoarer, faktaböcker,
barnböcker, utländsk litteratur ...

GÖR FYND I VÅR ÖSTGÖTAHYLLA

FULLSORTERAD PAPPERSAVDELNING
kontorsmaterial, skriv- och räknemaskiner, kontorsmöbler

HOBBY OCH HEMSÖJDSAVDELNINGAR

FINSPÅNGS
BOKHANDEL

Telefon 100 48, 109 00